

Bruxelles, 18.5.2016.
COM(2016) 324 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Češke za 2016.

i dostavljanju mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Češke za 2016.

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Češke za 2016.

i dostavljanju mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Češke za 2016.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 9. stavak 2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije²,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta³,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) Komisija je 26. studenoga 2015. donijela Godišnji pregled rasta⁴, čime je označen početak Europskog semestra koordinacije ekonomske politike za 2016. Prioritete godišnjeg pregleda rasta odobrilo je Europsko vijeće 17. i 18. ožujka 2016. Komisija je 26. studenoga 2015. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja⁵, u kojem Češku ne smatra državom članicom za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje.
- (2) Izvješće za Češku za 2016.⁶ objavljeno je 26. veljače 2016. Njime je ocijenjen napredak Češke u odnosu na preporuke za Češku koje je Vijeće donijelo 14. srpnja 2015. te napredak te zemlje u pogledu ostvarivanja nacionalnih ciljeva strategije Europa 2020.

---

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

² COM(2016) 324 final.

³ P8_TA(2016)0058, P8_TA(2016)0059 i P8_TA(2016)0060.

⁴ COM(2015) 690 final.

⁵ COM(2015) 691 final.

⁶ SWD(2016) 73 final.

- (3) Češka je 11. svibnja 2016. dostavila svoj program konvergencije za 2016., a 12. svibnja dostavila je svoj nacionalni program reformi za 2016. Kako bi se u obzir uzela njihova povezanost, oba su programa istodobno ocijenjena.
- (4) Pri planiranju europskih strukturnih i investicijskih fondova za razdoblje 2014. – 2020. u obzir su uzete relevantne preporuke po državama članicama. Kako je predviđeno člankom 23. Uredbe (EU) br. 1303/2013, ako je potrebna potpora pri provedbi relevantnih preporuka Vijeća, Komisija od države članice može zatražiti da preispita i predloži izmjene svojeg sporazuma o partnerstvu i povezanih programa. Komisija je dostavila dodatne pojedinosti o tome kako bi iskoristila tu odredbu u smjernicama o primjeni mjera kojima se povezuju učinkovitost europskih strukturnih i investicijskih fondova i dobro ekonomsko upravljanje⁷.
- (5) Na Češku se trenutačno primjenjuje preventivni dio Pakta o stabilnosti i rastu. Vlada u svojem programu konvergencije za 2016. planira blago pogoršanje ukupnog deficita na -0,6 % BDP-a u 2016. i općenitu stabilizaciju na -0,5 % BDP-a od 2017. Tijekom trajanja programa i dalje će se ispunjavati srednjoročni proračunski cilj – strukturni deficit od 1 % BDP-a. Prema programu konvergencije očekuje se da će udio državnog duga u BDP-u ostati na 41,1 % u 2016. te pasti na 39,3 % u 2019. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje te proračunske projekcije uvjerljiv je. Mjere potrebne za podupiranje planiranog ciljnog deficita od 2017. nadalje nisu dovoljno određene. Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2016. predviđa se da će strukturni saldo od srednjoročnog proračunskog cilja odstupati za -0,7 % BDP-a u 2016. te za -0,9 % BDP-a u 2017. Moguća buduća odstupanja ocjenjivala bi se u odnosu na zahtjev za održavanje strukturnog salda na razini srednjoročnog proračunskog cilja. Vijeće na temelju ocjene programa konvergencije i uzimajući u obzir Komisijinu proljetnu prognozu 2016. smatra da se očekuje da će Češka ispuniti odredbe Pakta o stabilnosti i rastu.
- (6) Dugoročno gledano u Češkoj postoje umjereni rizici za fiskalnu održivost. Oni prvenstveno proizlaze iz predviđenog učinka javne potrošnje povezane sa starenjem stanovništva, uglavnom u području zdravstvene skrbi, ali i mirovina. Nedavno donesene ili planirane mjere za izmjenu mirovinskog sustava dovele bi u slučaju njihove provedbe do dugoročnog pogoršanja javnih financija. Prvo, u veljači 2016. češka vlada donijela je zakone kojima je ovlaštena fleksibilnije prilagođavati mehanizam indeksacije mirovina. Drugo, raspravlja se o prijedlozima ograničavanja zakonske dobi za umirovljenje na 65 godina i uspostave redovnog mehanizma preispitivanja dobi za umirovljenje. Trenutačno se ne planira povećanje niske zakonske dobi za umirovljenje. Razlog za zabrinutost je i predviđeno povećanje dugoročne potrošnje u području zdravstvene skrbi. Češka je suočena s izazovima u pogledu poboljšanja upravljanja svojim sustavom zdravstvene skrbi te njegove troškovne učinkovitosti, iako je više mjera trenutačno u različitim fazama provedbe. Pokazatelji upućuju na visoku potrošnju dobara i usluga te na relativno snažno oslanjanje na bolničku skrb, koja je skuplja od izvanbolničkih usluga. Čini se da se dostupni medicinski podaci ne upotrebljavaju učinkovito za planiranje i racionalizaciju kapaciteta bolničke skrbi. Sustav za povrat troškova bolničke skrbi preispituje se zbog različitih nedostataka, kao što je mali uzorak bolnica upotrijebljen za izračun referentnih stopa. Još su nedovoljno istražene mogućnosti jačanja koordinacije izvanbolničke skrbi, unapređenja funkcije nadzora upućivanja

---

⁷ COM(2014) 494 final.

pacijenata koju imaju liječnici te ograničavanja nepotrebne upotrebe izvanbolničkih usluga.

- (7) Češki fiskalni okvir među najslabijima je u Europi. Vlada je u veljači 2015. odobrila paket reformi za rješavanje glavnih nedostataka u tom području, ali parlament ga još nije ratificirao. Cilj je tog paketa prenijeti Direktivu Vijeća 2011/85/EU o proračunskim okvirima u nacionalno zakonodavstvo. Predloženom reformom predviđaju se stroža ograničenja rashoda te njihovo izravno povezivanje sa srednjoročnim proračunskim ciljem. U okviru te reforme vlada će biti dužna donijeti proračun kojim se štiti dugoročna održivost javnih financija te će se uspostaviti neovisno fiskalno vijeće za praćenje javnih financija i povećanje transparentnosti.
- (8) Ulaganja u Češkoj i dalje su ispod prosjeka EU-a po stanovniku te su vrlo koncentrirana u regiji glavnoga grada. Administrativne i regulatorne prepreke i dalje onemogućuju učinkovito poslovno okruženje te sprečavaju ulaganja. Postoje posebni zastoji u provedbi projekata prometne i energetske infrastrukture. Nadalje, apsorpcija sredstava iz fondova EU-a u programskom razdoblju 2007. – 2013. bila je spora, uglavnom zbog složenih postupaka, nedostataka u sustavima upravljanja i kontrole, neučinkovitosti postupaka javne nabave te slabog administrativnog kapaciteta tijela uključenih u provedbu projekta. U pogledu prometne infrastrukture administrativne prepreke ulaganju uključuju dugotrajne postupke za izdavanje građevinskih dozvola i kašnjenja zbog žalbenih postupaka u Uredu za borbu protiv monopola. U pogledu energetske učinkovitosti javni programi za smanjenje energetskeg intenziteta fragmentirani su i troškovno neučinkoviti. Postoje naznake da se uštede energije ne povećavaju u skladu s nacionalnim akcijskim planom za energetske učinkovitost. U pogledu usluga postoje određeni dokazi o regulatornim ograničenjima. To se posebno odnosi na određene sektore profesionalnih usluga pojedinaca za koje se čini da su prepreke ulasku na tržište i obavljanju djelatnosti više od prosjeka EU-a. Slaba upotreba kvalitetnih internetskih javnih usluga također ograničava poslovno okruženje i odražava nedostatak ponude. U uslugama e-uprave nisu u potpunosti iskorištene tehnološke mogućnosti za poboljšanje iskustva korisnika te je njihova razina razvijenosti među najnižima u EU-u. Dostupni dokazi upućuju na relativno veliku učestalost utaje poreza u Češkoj. Rješavanje tog problema, posebno u pogledu PDV-a, zauzima visoko mjesto u političkom programu. S druge strane, ne planiraju se mjere za smanjenje relativno visokih troškova povezanih s plaćanjem poreza ili za pojednostavljenje poreznog sustava. Porezna tijela pružaju ograničene usluge prethodno ispunjenih obrazaca. Porezni obveznici u ograničenoj mjeri upotrebljavaju sustave elektroničkih prijava poreza, iako je ostvaren određeni napredak u pogledu PDV-a. Osim toga, prema najnovijim međunarodnim izvješćima troškovi ubiranja poreza relativno su visoki. Visoki socijalni doprinosi poslodavca doprinose općenito visokoj razini oporezivanja rada, a diversifikacija u druga područja, primjerice poreze na imovinu, ograničena je.
- (9) Niz pokazatelja upućuje na znatne slabosti u javnoj upravi. Ostvaren je određeni napredak donošenjem zakonodavnih i nezakonodavnih mjera u okviru plana borbe protiv korupcije iz 2015. Parlament je u studenome 2015. odobrio Zakon o registru ugovora. Njegovom pravovremenom provedbom i daljnjim razvojem poboljšat će se transparentnost i troškovna učinkovitost javnih natječaja. Međutim, još nisu doneseni neki od ključnih akata za borbu protiv korupcije, kao što je izmjena Zakona o sukobu interesa i novi Zakon o financiranju političkih stranaka. Nekoliko donesenih mjera teško se provode i imaju ograničen učinak, a više planiranih mjera neprestano se prenose na sljedeći akcijski plan. Unatoč određenim naporima da se isprave postojeći

nedostaci, u češkom sustavu javne nabave postoji prostor za daljnji napredak u pogledu tržišnog natjecanja, a stoga i isplativosti. To je djelomično posljedica nedostatka primjerenog osposobljavanja službenika koji se bave javnom nabavom te nedovoljnog naglaska na kriterijima kvalitete pri dodjeli ugovora. Javni sektor oslanja se u velikoj mjeri na postupke koji se ne temelje na tržišnom natjecanju te imaju ograničenu sposobnost privlačenja ponuditelja, a zbirna nabava rijetko se upotrebljava. Ipak, očekuje se da će provedba nedavno prenesenih direktiva o javnoj nabavi o moderniziranim postupcima javne nabave biti prilika za uvođenje strateškog pristupa politici javne nabave, temeljenog na dokazima, u smislu profesionalizacije, objedinjavanja javne nabave, većeg naglaska na kriterijima kvalitete i integritetu službenika koji se bave nabavom.

- (10) Proteklih godina došlo je do znatnog povećanja ulaganja u istraživanje i razvoj, ali rezultati su i dalje slabi te postoji zabrinutost u pogledu održivosti infrastrukture za istraživanje i razvoj. U češkom sustavu istraživanja trenutačno je u tijeku provedba dugo odgađanih, ali opsežnih reformi upravljanja, posebno u pogledu ocjenjivanja i financiranja. Postojeći mehanizam financiranja fragmentiran je u smislu da ne postoji dostatna koordinacija među relevantnim tijelima te da je podjela odgovornosti i prioriteta nejasna. Razvija se sveobuhvatan okvir za ocjenjivanje za istraživanje i razvoj koji je povezan s financiranjem, ali napredak je spor. Uloženi su ograničeni naponi u jačanje povezanosti akademske i poslovne zajednice. Ta je povezanost oslabljena okvirom za ocjenjivanje javnih istraživačkih institucija kojim se ne uzima u obzir razina suradnje s poduzećima.
- (11) Parlament je u siječnju 2016. donio reformu o višem obrazovanju. I dalje je izazov učiniti nastavničku struku privlačnom, pri čemu se kao jedan od uzroka smatraju relativno niske plaće, a istovremeno dolazi do starenja nastavnika. Razvija se novi sustav karijera za nastavnike i pedagoško osoblje kako bi se ta struka učinila privlačnijom, ali je njegova provedba odgođena. Obrazovni rezultati općenito su dobri, ali na njih snažno utječe socioekonomsko stanje učenika. Loši obrazovni rezultati skupina u nepovoljnom položaju, posebno romske zajednice, jasan su razlog za zabrinutost. Procjenjuje se da vrlo visok udio romske djece rano napušta školu. Brojna romska djeca obrazuju se izvan redovnih škola te su stoga suočena s nižim obrazovnim standardima od ostale djece. Nedovoljno su razvijene mogućnosti osposobljavanja nastavnika da im se pomogne u rješavanju tog problema jer mali dio nastavnika sudjeluje u aktivnostima profesionalnog razvoja povezanim s podučavanjem mješovitih skupina i uključivim obrazovanjem. Donesene su brojne zakonodavne i administrativne mjere kojima je cilj uključivo obrazovanje te se počinju provoditi. Očekuje se da će one doprinijeti smanjenju jaza u razini obrazovanja i postignućima između romske i neromske djece. Parlament je u ožujku 2016. donio izmjene Zakona o obrazovanju proširenjem obveznog obrazovanja na posljednju godinu predškolskog obrazovanja i osiguravanjem da mlađa djeca imaju pravo na mjesto u vrtiću. Ipak, nejednakosti u obrazovnom sustavu prepreka su za poboljšanje kvalitete ljudskog kapitala, a ograničavaju i rezultate na tržištu rada kasnije u životu.
- (12) Stanje tržišta rada u Češkoj poboljšalo se, ali daljnje povećanje stope zaposlenosti ovisit će o većem sudjelovanjem nedovoljno zastupljenih skupina. Među njima su žene s malom djecom, niskokvalificirani radnici i članovi romske zajednice. Mogućnosti informiranja javnih službi za zapošljavanje zajedno s primjerenim i dobro usmjerenim aktivnim politikama tržišta rada te individualiziranim uslugama doprinijele bi većem sudjelovanju ranjivih skupina. Sudjelovanje žena s malom

djecom na tržištu rada otežano je trajnim nedostatkom pristupačnih i kvalitetnih usluga skrbi o djeci, posebno za djecu do treće godine starosti, te ograničenim mogućnostima fleksibilnog radnog vremena. Proteklih godina poduzete su određene mjere za rješavanje tog manjka, ali ima prostora za konkretnije napore.

- (13) Komisija je u okviru europskog semestra provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Češke i objavila je u izvješću za tu zemlju za 2016. Ocijenila je i program konvergencije i nacionalni program reformi te mjere poduzete kao odgovor na preporuke upućene Češkoj u proteklim godinama. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Češkoj nego i njihovu usklađenost s pravilima i smjernicama EU-a s obzirom na potrebu doprinosa na razini EU-a budućim nacionalnim odlukama, a time i jačanja sveopćeg ekonomskog upravljanja EU-om. Preporuke u okviru europskog semestra navedene su u preporukama 1. do 3. u nastavku.
- (14) Uzimajući u obzir tu ocjenu Vijeće je preispitalo program konvergencije te smatra⁸ da se očekuje da će Češka ispuniti odredbe Pakta o stabilnosti i rastu.

PREPORUČUJE Češkoj da u 2016. i 2017. poduzme mjere kojima je cilj:

1. Poduzeti mjere za osiguravanje dugoročne održivosti javnih financija, uzimajući u obzir buduće rizike u području zdravstvene skrbi. Donijeti zakonodavstvo za jačanje fiskalnog okvira.
2. Smanjiti regulatorne i administrativne prepreke ulaganju, posebno u sektorima prometa i energije, te povećati dostupnost usluga e-uprave. Donijeti preostale reforme za borbu protiv korupcije i poboljšati praksu javne nabave.
3. O snažiti upravljanje u sustavu istraživanja i razvoja te olakšati povezivanje akademske zajednice i poduzeća. Povećati privlačnost nastavničke struke i poduzeti mjere za povećanje sudjelovanja djece u nepovoljnom položaju, uključujući Rome, u redovnim školama i predškolskom obrazovanju. Ukloniti prepreke većem sudjelovanju nedovoljno zastupljenih skupina, posebno žena, na tržištu rada.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*

---

⁸

U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97.